

konventioner, og at de enkelte lande tilvejebringer forudsætningerne for en underskrift. Danmark vil på denne måde bidrage til, at den sociale dialog bliver en del af udviklingen især i de fattigere lande.

Ad 2. Øget fokus på faglige rettigheder og opbygning af erhvervssektorprogrammer i programsamarbejdslande

Erhvervssektorprogrammet er et nyt program, som Danmark aktivt har introduceret i Tanzania, Ghana og Vietnam, og som nu forventes igangsat i Kenya. Tilpasset hvert lands konkrete behov er erhvervssektorprogrammer udtryk for, at indkomstskabelse i de enkelte udviklingslande er en væsentlig del af et lands samlede udvikling, og at erhvervssektoren derfor er et centralt indsatsområde for dansk udviklingsbistand.

Erhvervssektorprogrammerne er især interessante, når de fungerer med Privat Sektor Programmet (PS-programmet), hvis formål er at knytte danske virksomheder til virksomheder i de enkelte programsamarbejdslande. PS-programmet er nu introduceret i alle programsamarbejdslande, og med dette beslutningsforslag lægges der op til, at et erhvervssektorprogram gradvis indføres i samtlige programsamarbejdslande.

Etableringen af erhvervssektorprogrammer skal finde sted i forbindelse med den løbende revision af sammensætningen af den samlede indsats i de enkelte programsamarbejdslande. Så vidt muligt skal det ikke medføre en udvidelse af antallet af sektorprogrammer i hvert af landene. Det konkrete indhold må tilsvarende ses i sammenhæng med de behov og forhold, der er i de enkelte lande. Men fælles for programmerne skal være, at der indarbejdes en arbejdsmarkedskomponent som en del af erhvervssektorprogrammet.

Arbejdsmarkedskomponenten skal overordnet bidrage til sikring af faglige rettigheder, opbygning eller reorganisering og forbedring af arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer gennem kapacitetsstøtte, rådgivning og opbygning af organer for social dialog.

Arbejdsmarkedskomponenten skal ses som et indsatsområde af tilsvarende betydning som den, Danmark allerede tillægger indsatser for demokrati, menneskerettigheder og god regeringsførelse – ligesom Danmark konkret støtter f.eks. kampen mod korrupsion, opbygning af parlamenter, gennemførelse af frie valg og etablering af ombudsmandsinstitutioner.

Øget vækst gennem øget samhandel og produktion i de enkelte udviklingslande indeholder ikke nogen sikkerhed for, at der sker forbedringer af menneskerettighederne, herunder af de faglige rettigheder. Dermed vil krænkelser af faglige rettigheder i et land være konkurrenceforvridende i forhold til lande, der

producerer til og handler med hinanden med respekt for den enkelte lønmodtager og dennes ret til at være organiseret.

Denne konkurrenceforvridende aktivitet sikres gennem dårligt og oftest umenneskeligt arbejdsmiljø, lave lønninger, urimelige arbejdstider og forfølgelse af fagligt aktive. Danmark skal gennem arbejdsmarkedskomponenterne bidrage til, at denne tendens modarbejdes i de lande, hvor dansk udviklingsbistand sikrer Danmark indflydelse på udviklingen.

Det danske PS-program er nu indført i samtlige danske programsamarbejdslande. Beslutningsforslaget indebærer, at denne særlige del af dansk udviklingsbistand skal fortsætte, men at der samtidig udarbejdes en analyse, der nærmere beskriver, hvorledes PS-programmet kan bidrage til at fremme beslutningsforslagets målsætning om en øget indsats for faglige rettigheder og dermed også forbedringer af løn- og arbejdsforhold.

Ad 3. Opprioritering af civilsamfundets indsats i kampen for faglige rettigheder

Civilsamfundsstrategien er en central og vigtig del af dansk udviklingspolitik. Herigennem sikres danske bidrag til opbygning af civilsamfund i de lande, hvor Danmark er aktiv. Gennem samarbejde med det danske civilsamfund overføres der kapacitet og erfaringer fra danske civilsamfundsorganisationer til udviklingslandene.

Faglige organisationer og arbejdsgiverorganisationer er centrale dele af det danske civilsamfund. Beslutningsforslaget indebærer derfor også, at der indgås rammeaftaler med danske lønmodtagerorganisationer om en samlet deltagelse i udviklingen af arbejdsmarkedskomponenter, og at der stilles en dansk ressourcebase til rådighed i forbindelse med etablering af arbejdsmarkedskomponenter i de enkelte lande.

Beslutningsforslaget lægger tilsvarende op til, at arbejdsgiverorganisationer forøger deres engagement i opbygning af denne del af civilsamfundene. Det er en realitet, at øget privatøkonomisk aktivitet i de enkelte lande også kræver opbygning af arbejdsgiverorganisationer, og dette er derfor en ligestillet del af en arbejdsmarkedskomponent.

Indgåelse af rammeaftaler ændrer dog ikke på, at der over civilsamfundsstrategien fortsat skal stilles midler til rådighed for projekter med lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer, som kan fungere uden for rammeaftalerne.

Såvel i som uden for rammeaftalerne kan der fortsat opnås støtte til aktiviteter uden for programsamarbejdslandene, men beslutningsforslaget lægger dog